

BİR KOCAMAN EŞŞEK¹

Çocuklar! Artık kocaman oldunuz ve her şeyi tek başınıza yapabilirsiniz öyle değil mi?

Anne ve babalar! Çocuklarımızın özbenliğini gerçekleştirilmeye çalıştığı bu süreçte onları özgür mü bırakmalı yoksa koruyup kollamalı mıyız? Bu kitap, yanıtı yönelik hazırlanmış eğlenceli ve nitelikli bir kurgu. Yapıt, çocuğunuzla sizi buluşturup birbirinize bağlılığınızı duyumsatabilecek niteliktedir. Büyüdüğüne inanan minik eşek, annesinden bağımsız bir yolculuğa çıkar ve bu yolculukta başına çeşitli serüvenler gelir. Peki, bu yolculukta minik eşek gerçekten yalnız mıydı yoksa annesi onu gizli gizli takipte miydi? Dikkatli okur, resimleri inceleyerek annenin uzaktan denetimini görebilir.

Öykü, okulöncesi dönemdeki çocuklar için güçlü bir seslendirme ile daha da ilgi çekici olabilir. Yeni alınan bir kitabın kurgusunu merakla bekleyen çocuk, anne babasının bir an önce kendisine kitabı okumasını ister. Eğer kurgu eğlenceli bir seslendirmeye uygunsa ve okur bu seslendirmeyi başarılı bir biçimde yaparsa; kitap, çocuğa sınırlarını bilemediği düşsel bir dünyanın kapılarını aralar ve onun okuma sevgisini devindirir. Bu kitap, anne-baba açısından nitelikli bir seslendirmeye uygun özelliktedir. Çünkü kitapta birçok karşılıklı konuşma bulunmaktadır. Anne-baba, kitabı doğru vurgu ve tonlamayla okursa, çocuğun kitaptan alacağı güzelduyusal tat da daha fazla olabilir.

Okulöncesi dönemdeki çocuklara seslenen bu öykü dilsel ve görsel kurgusuyla nitelikli bir yapıttır. Bu dönemde çocuklar, görsel okuma ve dinleme becerilerini etkin bir biçimde kullanabileceği yapıtlara gereksinim duyarlar. Bu kitapta sunulan dilsel ve görsel uyarılar, çocukların dilsel ve görsel okuma becerilerini devindirmeye yöneliktir. “Bir Kocaman Eşşek” adlı öykünün çizgi, renk ve yazın dili okuru, düşünmeye, düş kurmaya, yorum yapmaya özendirici niteliktedir.

¹Kromhout, Rindert ve Annemarie van Haringen (2010) *Bir Kocaman Eşşek*. İstanbul: Can.

Yapıtta temel olarak “çocuk sevgisi, anne sevgisi, eve ve aileye bağlılık, özgürlük” izlekleri metnin örüntüsü içerisinde verilmiştir. Annenin hiçbir zaman çocuğunu yalnız bırakmaması, annenin koruyucu yapısını göstermektedir. Yavru eşeğin annesinin sıcaklığı ve kokusu olmadan uyuyamaması “anne sevgisi” izleğini duyumsatır. Yavru eşeğin evden uzaklaştığında evini özlediği görülür. Bu kurgu da “bağlılık” izleğini duyumsatır. Yavru eşeğin büyüdüğünü düşünerek her şeyi yalnız yapmak istemesi ise “özgürlük” izleğini sezdirmektedir.

Metnin dili, seslendiği yaş düzeyine uygun ve yalındır. Okurun dilsel gelişimine katkıda bulunabilecek kullanımlar vardır. Bunlar: “tıngır mıngır- ikileme”, “yola koyulmak-deyim”, “iç çekmek- deyim”, “bıcı bıcı- ikileme”, “tuhaf tuhaf- ikileme”, “öksüre tıksıra-ikileme”, “lazımlık mazımlık- ikileme”, “katur kutur- ikileme”, “pestili çıkmak-deyim”. Yapıtta söz sanatı da kullanılmıştır: “yattığı yer buz gibiydi- benzetme”. Okur, kurallı birleşik yapıyla eylemlerle karşılaşacaktır: “yığılıvermek, kalkıvermek”. Ayrıca çocuk, sözcük dağarcığına yenilerini de katacaktır: “terslemek, toynak, sürat, leziz, buruk”...

Yapıtta çocuğun düşünmesini, düşünmesini, yaratıcılığını, özgürlük duygusunu destekleyen bir anlayış vardır. Yapıt, çocukların duyma, düşünme yetilerini devindirebilecek nitelikte oluşturulmuştur. Yapıt, okulöncesi dönem çocuklarına salık verilebilir.

Merve YILMAZ

**Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi
Eğitimin Kültürel Temelleri Bölümü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Türkçe Eğitimi Programı (Doktora Öğrencisi)**